

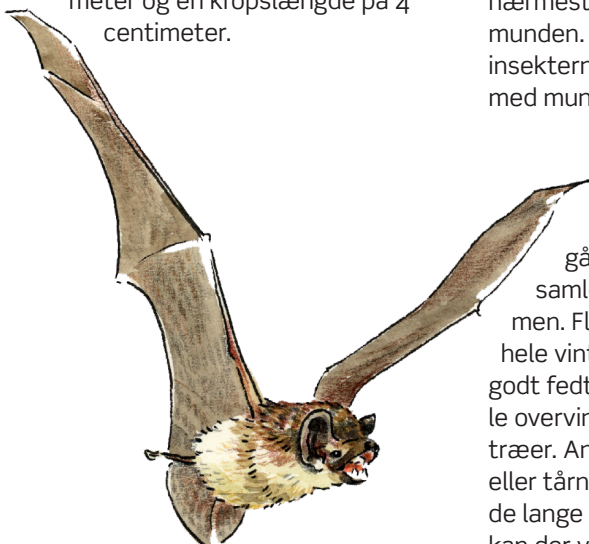
Forunderlige flagermus

”Drikker man flagermusblod, bliver man usynlig”. Sådan sagde man i gamle dage. Så hvis I vil have en god chance for at prøve, om det virker, kan I lave en flagemuskasse, så de flytter ind i nærheden af jer.

Der findes mange uhyggelige historier om flagermusene. Man fortalte, at de var afdøde sjæle fra onde mennesker, eller at de var vampyrer i forklædning. Du kender måske historierne om Batman eller Dracula. I dag tror mange stadig på, at flagermus suger blod af mennesker om natten. Virkelighedens flagermus er helt anderledes.

Danske flagermus

Der findes 13 arter af flagermus i Danmark. Nogle af dem er meget sjældne og lever kun få steder. Flagermusene er ret små dyr, slet ikke som de blodtørstige væsner, du ser i filmene. Den største danske flagermus er brunflagermusen. Den har et vingefang på omkring 35 centimeter, mens dens krop kun bliver omkring 7,5 centimeter lang. Den mindste flagermus, dværgflagermusen, har et vingefang på omkring 21 centimeter og en kropslængde på 4 centimeter.

Damflagermus tager sig en lur på et birketræ.

Flyvende pattedyr

Flagermus er de eneste pattedyr, der kan flyve. Nogle flagermus kan flyve op til 55 kilometer i timen. Flagermusene har ikke vinger med fjer ligesom fuglene. Vingerne er i virkeligheden flagermusens underarm og fingre med udspændt hud mellem knoglerne. Mellem bagbenene har flagermusen også flyvehud, det kaldes haleflyvehuden. Den bruger nogle flagermus også, når de fanger bytte. De bruger haleflyvehuden til nærmest at skovle insekterne op mod munden. Det gør det nemmere at fange insekterne, end hvis de skulle gribe dem med munden.

Vinterhi

Om vinteren, når det er koldt og insekterne er forsvundet, går flagermusene i vinterhi. De samler sig i kolonier for at holde varmen. Flagermusene spiser ikke noget hele vinteren og skal derfor have et godt fedtlag for at kunne overleve. Nogle overvintrer i huller eller bag barken på træer. Andre kryber ind på lofter i huse eller tårne. Mange flagermus samles i de lange gange i de jyske kalkminer. Her kan der være store kolonier med mange

tusinde flagermus. Flagermusene hænger med hovedet nedad, når de sover. De er stille og kolde. Det kræver meget energi for flagermusene at vågne, og det tager mellem 10 og 20 minutter. Hvis de bliver vækket af vintersøvnen, er det ikke sikkert, de har kræfter til at overleve til foråret kommer. Derfor må man ikke forstyrre flagermus, der sover vintersøvn.

Mange arter

I Danmark findes der 13 arter af flagermus. De mest almindelige er den brune flagermus, dværgflagermusen og sydflagermusen.

Trin 1: Materialer

Til siderne, forsiden og bunden af kassen skal I bruge vandfast krydsfiner. Bagsiden og taget laves af ru brædder. Så har flagermusene noget at holde fast i, når de hænger med hovedet nedad. Hvis du sætter tagpap på kassens tag, kan den bedre holde regnen ude.

Trin 2: Sav

Sav først bagsiden, forsiden, taget og de to sider ud. Kassen skal være mindst 30 centimeter høj, mindst 10 centimeter dyb og mindst 20 centimeter bred. Vent med at lave bunden til sidst, så kender du kassens præcise størrelse og kan tage mål.

Så er sidestykkerne savet ud.

Trin 3: Søm

Indflyvningshullet er fornedet. Det må ikke være mere end 2 centimeter bredt. Det holder småfuglene væk. Søm kassen sammen og sæt bunden fast. Der må ikke stikke søm ud, så flagermusene kan skære sig.

Jagt med lyd

De danske flagermus lever af at fange insekter i mørket. Flagermusene udsender høje skrig. De er så høje, at mennesker ikke kan høre dem. Når lydølgerne fra skrigene rammer træer, huse eller insekter, får flagermusen et ekko tilbage. På den måde ved flagermusen, at der er noget i nærheden. Måske et bytte. Ved hjælp af ekkoet kan flagermusene finde ud af, i hvilken retning et insekt er og hvor langt, der er hen til det. Hvis man kaster en sten op i luften et sted, hvor der er flagermus, kan man nogle gange se dem dykke efter den.

Byg en flagermuskasse

Flagermus er spændende dyr, og de kan bo helt tæt på os mennesker. I kan hjælpe flagermusene ved at bygge en flagermuskasse, hvor de både kan overvintre og sove om dagen i sommerperioderne. Så ved I også, hvor I skal kigge hen for at se dem. Sæt kassen op i et træ eller på en mur i mindst fire meters højde. Husk, at kassen ikke må hænge i direkte sollys. Så bliver der for varmt i kassen om sommeren.

Freja glæder sig, til der flytter flagermus ind i hendes kasse.

Højrestede væsner

Flagermus udsender nogle lyde, der er så høje i frekvens, at vi ikke kan høre dem med vores ører. Det har faktisk vist sig, at flagermusen blæser lyden ud med en ekstremt høj lydstyrke på 140 dB, det overgår selv den mest øredøvende rockkoncert, der normalt ligger på 115-120 dB. Til sammenligning er menneskers smertegrænse for lyd omkring 120 dB.

Trin 4: Skru og sæt op

Sæt låget fast med hængsler. Så kan I let komme til at gøre kassen ren. Skru to øskner fast på bagsiden af kassen, så I kan binde den fast på et træ ved hjælp af en snor. Der må ikke bindes for stramt. Træet skal have plads til at vokse. Husk at kontrollere snoren en gang imellem.

Låget sættes fast med hængsler.

Fotos: Biopix (JC Schou), Christian Weber.

Illustrationer: Theis Andersen.

Fjender

Hverken i luften eller i deres kolonier er flagermus særligt udsatte for rovdyr. Det hænder dog, at de bliver taget af mårer, katte, ugler eller andre. Den største fare er ødelæggelsen af deres levesteder.

